

Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementet (FAD)
Postboks 8004 Dep
0030 OSLO

FORNYINGS-, ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENTET
16 SEPT 2010
SAKSNR: 201001734-173

Deres ref:

Oslo, 13.09.2010
Vår ref: Gunnar Hammersmark/ 10-8632

Høringsvar fra HSH Gravferd -endringer i gravferdslov og kirkelov

HSH viser til departementets høringsforslag om endringer i lovgivningen vedrørende kirkegårder og gravlegging, samt enkelte endringer i kirkeloven.

Gravferdsbransjen i Norge, representert ved HSH Gravferd, har gjennomgått departementets "Forslag om endringer i gravferdsloven og kirkeloven, høringsnotat juni 2010". Vi vil nedenfor konsentrere oss om endringer i gravferdsloven og har notert at det også vil komme forslag til endringer i forskriften på ett senere tidspunkt. Vi vil derfor ikke kommentere mulige endringer i dem i dette høringsnotatet.

HSH Gravferd leser med tilfredshet at lovens navn og begrepsbruk gjøres livssynsnøytral.

Kommentarer til de enkelte paragrafene.

§ 1 Hvor skal gravlegging skje

HSH Gravferd støtter forslaget til ny overskrift og setter stor pris på forslaget "Gravlegging skal skje med respekt for avdødes religion eller livssyn."

HSH Gravferd registrerer at departementet ikke har vurdert hvorvidt urnenedsettelse bør kunne skje utenom gravlund slik det praktiseres både i enkelte land i Europa og i USA. Det bør vurderes hvorvidt familien skal få full råderett over asken og spre / sette den ned etter eget ønske – eventuelt kunne oppbevare den for eksempel i hjemmet.

HSH
Henrik Ibsens gate 90
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
tel +47 22 54 17 00
fax +47 22 56 17 00
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org. nr.
970 134 646 MVA

§ 2 Krav til kirkegårder

At kirkegård i alminnelighet skal ligge i nærheten av kirke oppleves som unødvendig i dag, både med hensyn til livssynsnøytralitet og praksis. Vi er enige i at andre setning i første ledd oppheves.

§ 6 Rett til grav

HSH Gravferd støtter forslaget til andre ledd nytt tredje punktum.

HSH Gravferd er glad for at "moren og faren" likestilles i førsteledds andre setning.

§ 9 Hvem som sørger for gravferden

HSH Gravferd tar til etterretning at betegnelsen "partnerskaplignende samboerskap" tas ut av lovteksten.

HSH Gravferd mener det bør vurderes å nedfelle i loven hvor lenge man må ha bodd i ekteskapslignende samboerskap (felles folkeregistret bostedsadresse). I dag utøves dette forskjellig i ulike kommuner.

§ 10 Kremasjon

HSH Gravferd har med interesse lest departementets argumentasjon og er glad for at fristen for når gravferd senest skal skje forlenges til 14 dager.

HSH Gravferd registrerer departementets vurdering rundt muligheten av at de to gravferdsformer burde likestilles i økonomisk forstand. Dette er et svært vesentlig punkt da ulike kommuner benytter lovens mulighet – "For kremasjon kan det kreves avgift." – på svært ulik måte. Det er tidvis betydelig forskjellsbehandling i økonomisk forstand mellom ulike kommuner.

Departementet velger ikke å gjøre noen endringer på dette punkt, men skriver på side 23 i høringsnotatet at man vurderer "å nedsette et utvalg for å utrede behovet for endringer i hele systemet for avgifter og annen brukerbetaling ved gravferd." HSH Gravferd mener det er uomtvistelig behov for et slikt utredningsarbeid med tanke på å fjerne de tidvis store skjevheter det her er i ulike kommuner.

§ 12 Frist for gravlegging

HSH Gravferd støtter også forslaget om at gravlegging skal skje senest 14 dager etter dødsfallet.

§ 13 Unntak fra reglene om frist for kremasjon og gravlegging

HSH Gravferd støtter også forslaget med utvidelsen i § 13, men ønsker å foreslå at ordet "skal" endres til "kan" og at det settes en begrensning på forkortelsen i tredje ledd slik at dette blir lydende: *Dersom vilkårene for oppbevaring av kiste tilsier det, kan kirkelig fellelsråd forkorte fristene i § 10 andre ledd og § 12, dog ikke mindre enn 8 dager*".

§ 14 Feste av grav

Det ønskes vurdert hvorvidt 2 personer kan ha festerett, spesielt ved dødsfall av barn. Både mor og far bør ha rett til å bestemme hva som skal skje, med

signatur i fellesskap. I dagens samfunn er det mange som har særkullsbarn og dette området blir tidvis vanskelig når foreldrene ikke bor sammen eller ved uenighet dem i mellom.

§ 20 Privat gravsted og spredning av aske

HSH Gravferd har lest departementets argumentasjon. Likevel ber HSH Gravferd om at det blir vurdert om det kan gis åpning for spredning også utenom høyfjell og på åpent hav. Det er viktig at spredning ikke skal støte noen som ikke ønsker å delta eller overvære handlingen. Med dagens ordning er det svært tidkrevende med søknad til fylkesmann og det er ingen kontroll på hvor asken faktisk blir spredt.

§ 23 Forvaltningsansvar

HSH Gravferd er positive til slike fora, men har følgende merknader: Gravferdsbyråene må være representert i slike fora.

HSH Gravferd mener det i mange kommuner ikke vil være grunnlag for å opprette slike fora. I slike tilfeller bør det være muligheter for en løsning hvor regionale råd løser de samme oppgavene. Det er avgjørende at slike møtepunkter står i forhold til behov og oppgaver.

§ 25 Registerføring

Det foreslås vurdert hvorvidt gravferdsmyndighetene skal føre kartotek med opplysninger om den avdødes beskaffenhet, slik at dette kan nedtegnes på kart / data. Dette er spesielt aktuelt med hensyn til dagens plastgravproblematikk, døde som er balsamert m.v.

Avsluttende kommentar – tilfredsstillende kjølerom

Departementet har vurdert spørsmålet om å lovregulere krav om tilfredsstillende bårerom i alle kommuner, men har konkludert med at dette ikke er aktuelt.

HSH Gravferd mener at en lovregulering på dette området må vurderes på nytt. Helse- og Omsorgsdepartementet ved Statens Helsetilsyn har utarbeidet retningslinjer om hygieniske forholdsregler ved håndtering og transport av lik (retningslinjer av 9.august 1999) i samråd med Statens Institutt for folkehelse.

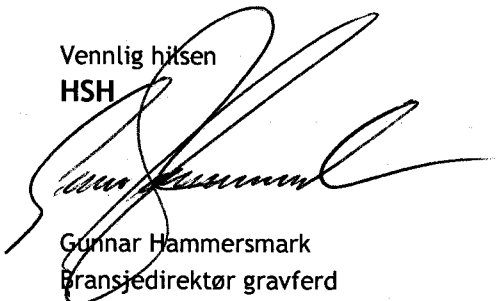
Det fremgår av punkt 6 i nevnte retningslinjer – Oppbevaring av lik: ” Den som har forvaltningsansvaret for helseinstitusjon bør ved dødsfall ha rutiner som sikrer at liket etter emballering blir oppbevart i egnet rom hvor temperaturen ikke overstiger 4 grader Celsius. Tilsvarende plikter har den som har forvaltningsansvaret for bårerom, mottakskapell eller lignende tilknyttet kirkegård.”

HSH Gravferd mener at det er uheldig at Gravferdslovens bestemmelser ikke fremstår i harmoni med retningslinjer utgitt av et offentlig organ som Statens

Helsetilsyn. På dette grunnlaget ber HSH Gravferd departementet om å vurdere dette spørsmålet på nytt med sikte på å bringe bestemmelsene i gravferdsloven i overensstemmelse med retningslinjene fra Statens Helsetilsyn.

Vennlig hilsen

HSH

Gunnar Hammersmark
Bransjedirektør gravferd